

Autor: Joanna Olender

Szkoła: Gimnazjum nr 95 w Warszawie

Czas trawania zajęć: 2-3 x 45 min.

Cele lekcji:

- Uświadomienie czym była Zagłada
- Stworzenie bazy informacji na temat II wojny światowej
- Poznanie charakterystycznego słownictwa oraz źródeł dla omawianego okresu
- Uświadomienie ciągłości życia, kultury, narodu
- Odtworzenie historii narodu, kraju na podstawie jednego życiorysu
- Uświadomienie, że zainteresowanie ludzkim życiem może być lekcją historii
- Wyzwalanie empatii
- Tworzenie wzorców postaw

Temat lekcji: *Losy pojedynczego człowieka, jako lekcja historii*

Przebieg zajęć:

Nauczyciel wyświetla uczniom film Centropy opowiadający o Teofili Silberring „Aby pamięć nie umarła”. Następnie dzieli uczniów na 4 grupy. Uczniowie pracując w grupach, odpowiadają na pytania, zapisując odpowiedzi na arkuszach papieru:

Grupa 1:

- Kto był głównym bohaterem filmu?
- Co wiemy o jej krewnych (dziadku, rodzicach i bracie)?

Grupa 2:

- Co się wydarzyło podczas II wojny światowej?

Grupa 3:

- Co Teofilia otrzymała od swojego ojca, kiedy musieli się rozstać?

- Dlaczego Teofilia nie opóściła obozu wraz z Oskarem Schindlerem? Czy żywi do kogoś urazę? Dlaczego?
- Czy Teofilia przeżyła wojnę? Czy ktoś udzielił jej pomocy?
- Dlaczego postanowiła studiować chemię?

Grupa 4:

- Narysujcie drzewo genealogiczne Teofili (zaczynając od czasów powojennych)
- Co możecie powiedzieć, o codziennym życiu rodziny Silberring?
- Jak zmienił się sposób ubioru członków rodziny Silberring?

Nauczyciel sprawdza wyniki pracy poszczególnych grup. Następnie rozpoczyna dyskusję, w której uczniowie dzielą się swoimi spostrzeżeniami, opiniami dotyczącymi poniższych kwestii:

- Jakie jest stanowisko Teofili do przeszłości?
- Czy próbuje ona zapomnieć o przeszłości? Dlaczego?
- Czy wspomina czasem okres wojny?
- Dlaczego nie chce ponownie odwiedzić dzielnicy Kaimierz?

Temat lekcji: *Fotografie kluczem, do zrozumienia przeszłości (1)*

Scenariusz zajęć:

Nauczyciel rysuje na tablicy oś czasu. Następnie prosi uczniów, aby w kolejności chronologicznej umieścili na niej fotografie pochodzące z wystawy „Krakowskie fotografie”. Następnie nauczyciel zadaje uczniom poniższe pytania (będące punktem wyjścia do dalszej dyskusji):

- Kiedy zostały wykonane te zdjęcia?
- W jakim okresie czasu wygląd ukazanych na zdjęciach osób najbardziej się zmienił?
- Jak zmienił się sposób ubioru ukazanych na zdjęciach osób?
- Ile zdjęć zostało zrobionych przed 1939 rokiem, w porównaniu z okresem po 1945 roku?
- Co się wydarzyło w latach 1939-1945?

- Dlaczego tylko kilka zdjęć zostało zrobionych w tym okresie?

Temat lekcji: *Fotografie kluczem, do zrozumienia przeszłości (2)*

Scenariusz zajęć:

Nauczyciel rozdaje uczniom zestaw zdjęć pochodzących z wystawy „Krakowskie fotografie”. Następnie nauczyciel zadaje uczniom poniższe pytania (będące punktem wyjścia do dalszej dyskusji):

- Kiedy zostały wykonane te zdjęcia?
- Kim są osoby ukazane na zdjęciach?
- Jakie mają ubrania?
- Co mają ze sobą wspólnego?
- Jakie mieli plany na przyszłość?
- Jak wyglądało ich życie?
- Jakie mieli marzenia?
- Co chciałbyś im powiedzieć, gdybyś miał okazję ich spotkać?

Następnie nauczyciel rozdaje uczniom fragment wiersza „Warkoczyk” Tadeusza Różewicza. Po zapoznaniu się z jego treścią, uczniowie otrzymują zestaw zdjęć z wystawy „Krakowskie fotografie”. Nauczyciel zadaje uczniom poniższe pytania:

- Kim była dziewczynka z warkoczyciem z wiersza Tadeusza Różewicza?
- Czy możemy znaleźć ją na jednej z naszych fotografii?
- Czy Teofilia jest dziewczynką z wiersza Tadeusza Różewicza?

Uczniowie wybierają z otrzymanego zestawu zdjęć te, które ukazują osoby, o których mógłby opowiadać wiersz, argumentując swoje stanowisko.

Następnie, na podstawie różnych dostępnych źródeł, uczniowie starają się zebrać jak najwięcej informacji na temat obozów koncentracyjnych (czym były te obozy? Jak wyglądało w nich życie? Kim byli więźniowie...?). Podczas pracy uczniowie odwołują się informacji zawartych w: Internecie, materiałach edukacyjnych Centropy, powieściach Zofii Nałkowskiej, Tadeusza Borowskiego oraz Tadeusza Różewicza.

Lekcja podsumowująca:

Na podstawie zdjęć z wystawy Centropy (lub zdjęć zrobionych podczas różnych wydarzeń zorganizowanych przez Centropę), uczniowie przygotowują komiks, ukazujący cele i zakres działalności Centropy.